

Bemærkninger til forslaget

Folketinget vedtog i 1989 en ny formulering af straffelovens voldsbestemmelser og tilkendegav samtidig i bemærkningerne til de nye bestemmelser, at det var ønskeligt, at domstolene anvendte strafferammerne i deres fulde udstrækning, jf. lov nr. 272 af 3. maj 1989. Baggrunden var, at der i løbet af 1980'erne var sket en markant stigning i antallet af anmeldte voldsforbrydelser samtidig med, at domspraksis viste en tendens til at indsnævre det område af strafferammerne, inden for hvilket samtlige voldsstraffe sanktioneredes.

Da disse tilkendegivelser imidlertid ikke blev fulgt af domstolene, og da antallet af voldssager fortsatte med at stige, fremsatte CD i 1992 et lovforslag om ændring af straffeloven med henblik på at få indført minimumsstraffe ved overtrædelser af straffelovens §§ 244, 245 og 246, jf. lovforslag nr. L 58 fra folketingsåret 1992-93 (se Folketingstidende 1992-93, forhandlingerne side 690 og 2293 og tillæg A side 1487).

Trods sympati for forslagets intentioner argumenterede den daværende regering og flere partier imod lovforslaget med henvisning til, at indførelse af minimumsstraffe i voldssager ikke nødvendigvis ville medføre idømmelse af en frihedsstraf af den længde, som angives i den aktuelle bestemmelse, eftersom retten jo fortsat ville have mulighed for at idømme betingede domme eller kombinationsdomme med en kort ubetinget frihedsstraf kombineret med betinget straf.

Dernæst mente man, at minimumsstraf for en bestemt forbrydelse kunne medføre disharmoni i forhold til strafferammerne i straffelovens øvrige bestemmelser, hvilket kunne give anledning til, at domstolene ville forsøge at kompensere for denne disharmoni ved deres strafudmåling.

Endelig ville forslaget efter manges opfattelse bryde med det helt entydige kriminalpolitiske sigte og udviklingen gennem mange år samt hensynet til ikke unødigt at binde domstolene i deres strafudmåling.

Trods disse indvendinger søgte de samme partier ved vedtagelse af lov nr. 350 af 23. maj 1997 (voldspakke II) at binde domstolene til en skærpelse af straffen for den groveste vold. Denne strafskærpelse var

forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, hvoraf bl.a. fremgår: »Det foreslås derfor at skærpe straffen i de groveste voldstilfælde. Dette skal ske ved inden for de eksisterende strafferammer at forhøje straffen med gennemgående 1 år i de sager, der falder ind under straffelovens to bestemmelser om den grove vold (§§ 245 og 246), og hvor der i dag idømmes fængsel i over 1 år. Straffen skal således eksempelvis forhøjes fra 2 til 3 år«, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A side 3206.

Det fremgår videre af lovforslaget i relation til sager om gentagen vold, at man fandt det usikkert, om ændringen af straffelovens § 247 fra 1994 (voldspakke I) reelt var slået igennem. Ændringen af § 247 gik ud på, at straffen for overtrædelse af straffelovens §§ 244-246 kunne forhøjes med en tredjedel i særlige tilfælde.

Vedtagelsen af voldspakken i 1997 gav gentagne gange anledning til offentlig debat om, hvorvidt domstolene var bundet af bemærkningerne til lovforslaget i forbindelse med deres strafudmåling i voldssager. Faktisk blev det allerede i forbindelse med høringsrunden af Den Danske Dommerforening anført: »Selv om intentionerne efter bemærkningerne til det foreliggende lovforslag og til de tidligere forslag i mange tilfælde vil kunne følges, vil den vurdering, som domstolene nødvendigvis må foretage ud fra den enkelte sags konkrete omstændigheder, kunne føre til fravigelse af det strafniveau/den strafposition, der er forudsat i bemærkningerne til lovforslagene. Domstolene finder sig ikke afskåret fra at foretage sådanne fravigelser.«

Diskussionen om straffene intensiveredes, eftersom det viste sig, at effekten af voldspakken, for så vidt angik strafskærpelser, udeblev. Byretsdommer Ditlev Nielsen, Tårnby, gav til B.T. den 6. maj 1999 udtryk for, at minimumsstraffe er vejen frem, hvis man ønsker skærpede voldsstraffe. Højesteret tog dog lidt af brodden af diskussionen i forbindelse med dom af 25. juni 1999 (UfR 1999.1599 H), hvor retten anførte følgende i præmisserne: »Ved gennemførelsen af lov nr. 350 af 23. maj 1997 om ændring af straffeloven m.v. tilsigtedes en skærpelse af strafniveauet i de groveste